Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Potrzeby i zachowania informacyjne

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów archiwistyka, biurowość i cyfryzacja	**Cykl dydaktyczny** 2025/26
Specjalność -	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się** Zaliczenie bez oceny
Jednostka organizacyjna Instytut Historii i Archiwistyki	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów II stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty ogólne/obligatoryjne
Profil studiów ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Monika Cołbecka
Prowadzący zajęcia	Monika Cołbecka

Okres	**Forma weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 3	Zaliczenie bez oceny **Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia** • Ćwiczenia laboratoryjne: 30, Zaliczenie bez oceny	3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi współczesnych użytkowników informacji. W pierwszej części zostanie poruszona problematyka dotycząca potrzeb i zachowań i barier informacyjnych. W drugiej części kursu zadaniem studentów przygotowanie projektów: 1) zbudowanie persony użytkownika i mapy doświadczeń - wyszukiwanie informacji w archiwach; 2) stworzenie strategii badania użytkowników informacji za pomocą metody design thinking i zaprojektowanie ankiety.

Wymagania wstępne

Student posiada podstawową wiedzę dotyczącą wyszukiwania informacji w środowisku tradycyjnym i wirtualnym. Zna zasady działalności instytucji informacyjnych. Zna podstawowe pojęcia z zakresu archiwistyki i informatologii oraz metodologię tych nauk.
Student umie gromadzić dane w oparciu o metodologię, potrafi analizować dane i wyciągać wnioski.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy:			
W1	W pogłębionym stopniu zna metody pozyskiwania, odczytywania oraz analizy i interpretacji różnorodnych źródeł informacji dotyczących użytkownika informacji – jego potrzeb, zachowań i barier informacyjnych	K_W04	Aktywność
W2	Zna terminologię oraz metodologię badań z zakresu archiwistyki i informatologii odnoszącą się do zagadnień związanych z użytkownikiem informacji	K_W01, K_W06, K_W07	Aktywność
Umiejętności:			
U1	Samodzielnie formułuje i analizuje problemy dotyczące użytkowników informacji: potrzeb, zachowań i barier oraz umiejętnie dobiera potrzebne do ich rozwiązania metody	K_U05	Projekt grupowy, Poster
U2	Potrafi dostosować działalność usługową danej instytucji informacyjnej zgodnie z wymaganiami różnorodnych grup użytkowników	K_U01, K_U07	Projekt grupowy, Poster
Kompetencji społecznych:			
K1	Student widzi potrzebę społecznego zaangażowania w rozwiązywanie problemów związanych z obsługą informacyjną	K_K02	Projekt grupowy, Poster, Aktywność
K2	Rozumie odpowiedzialność wykonywanej przez siebie pracy na rzecz społeczeństwa, dostrzega i szanuje różnice poglądów determinowanych zróżnicowanymi potrzebami informacyjnymi	K_K03, K_K04	Projekt grupowy, Poster, Aktywność

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Użytkownik: informacji, informacji archiwalnej, archiwum	W2, U1, K1, K2	Ćwiczenia laboratoryjne
2.	Potrzeby informacyjne użytkowników	W1, W2, U1, U2	Ćwiczenia laboratoryjne
3.	Badania potrzeb informacyjnych użytkowników	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia laboratoryjne
4.	Zachowania informacyjne użytkowników	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia laboratoryjne
5.	Bariery informacyjne użytkowników	W1, W2, U1, U2, K1	Ćwiczenia laboratoryjne
6.	Metoda design thinking	U1, U2, K1	Ćwiczenia laboratoryjne

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
7.	Przegląd badań satysfakcji użytkownika informacji archiwalnej - Polska	W1	Ćwiczenia laboratoryjne
8.	Przegląd badań satysfakcji użytkownika informacji archiwalnej – zagranica	W1	Ćwiczenia laboratoryjne
9.	Modelowanie użytkownika informacji	U1, U2	Ćwiczenia laboratoryjne
10.	Budowanie persony użytkownika	U1, K1, K2	Ćwiczenia laboratoryjne
11.	Mapa doświadczeń – wyszukiwanie informacji w archiwach	U1, U2, K1, K2	Ćwiczenia laboratoryjne
12.	Stworzenie strategii badań użytkowników informacji za pomocą metody design thinking – ustalenie celu badania, tego do kogo będzie skierowane, ustalenie sposobu jego przeprowadzenia oraz liczebności populacji poddanej badaniu	U1, K1	Ćwiczenia laboratoryjne
13.	Stworzenie arkusza ankietowego dot. użytkowników informacji – zaprojektowanie głównych części i modułów oraz ustalenie poszczególnych pytań	U1, K1	Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia laboratoryjne	Wykład, Dyskusja, Praca w grupie, Design thinking

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia laboratoryjne	Przedmiot kończy się zaliczeniem bez oceny. Podstawą zaliczenia jest: 1. Przygotowanie projektu: zbudowanie persony użytkownika i mapy doświadczeń - wyszukiwanie informacji w archiwach. 2. Realizacja projektu badania użytkownika informacji: • zdefiniowanie problemu: ustalenie instytucji, przedmiotu badania (czytelnia, strona internetowa) i grupy poddanej badaniu; • stworzenie arkusza ankietowego dot. użytkowników informacji – zaprojektowanie głównych części i modułów oraz ustalenie poszczególnych pytań 3. Aktywność. Maksymalnie 2 nieobecności, a każda kolejna, po usprawiedliwieniu odrabiana na dyżurach (więcej niż 30% nieusprawiedliwionych nieobecności skutkuje niezaliczeniem kursu).

Literatura

Obowiązkowa

1. Cisek S., Badanie zachowań informacyjnych użytkowników bibliotek: metodologia SenseMaking, http://eprints.rclis.org/13708/1/cisek-n.pdf
2. Cisek S., Użytkownicy informacji, https://www.slideshare.net/sabinacisek/uzytk-info-20112012
3. Cołbecka M., Usługi informacyjne archiwów, Warszawa 2025.
4. Cołbecka M., A. Pieczka-Węgorkiewicz, Persona creation methods as a step toward user-oriented archival curriculum: a case study of a Polish archival course, „Archival Science" 2025, vol. 25(3), id. 34.
5. Cołbecka M., Odkryć nieznane - o szkoleniu użytkowników archiwów jako narzędziu wywoływania potrzeb informacyjnych, [w:] Toruńskie Konfrontacje archiwalne, t. 8: Wolne archiwa wobec zmian, red. W. Chorążyczewski, H. Ciechanowski, A. Rosa, M. Wiśniewska-Drewniak, Toruń 2024.
6. Cołbecka M., Rosa A., Bariery informacyjne użytkowników, [w:] Problemy wyszukiwania informacji w polskich

archiwach, t. 6, seria Symposia Archivistica, red. M. Żuławnik i A. Żeglińska, Warszawa 2020, s. 81–92.
7. Cołbecka M., Rosa A., Metody badań potrzeb użytkowników archiwalnych systemów informatycznych, [w:] Problemy archiwalnych systemów informatycznych, t. 5, seria Symposia Archivistica, red. J. Bednarek i P. Perzyna, Łódź-Warszawa 2019, s. 79–89.
8. Długosz-Pisz A., Badania satysfakcji użytkowników archiwów w świetle projektu Archival Metrics, https://ruj.uj.edu.pl/xmlui/bitstream/handle/item/48832/dlugosz-pysz_badania_satysfakcji_uzytkownikow_archiwow_w_swietle_projektu_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y
9. Gołembiowski M., Wprowadzenie do informacji naukowej dla archiwistów, Toruń 1991.
10. Nicholas D., Analiza potrzeb informacyjnych w dobie Internetu, „Zagadnienia Informacji Naukowej", 2000, nr 2, s. 21–30.
11. Otmianowska M., Zajkowska K., O modernizacji serwisu internetowego archiwów państwowych. Szukajwarchiwach.gov.pl, czyli jak otwierać się na nowe grupy odbiorców? „Zarządzanie w kulturze", t. 20, 2019, z. 4, s. 565–578.
12. Próchnicka M., Modelowanie użytkownika systemów informacyjnych, „Zagadnienia Informacji Naukowej", 2000, nr 2, s. 31–42.
13. Rosa A., Użytkownik jako element systemu informacyjnego [w:] Komputeryzacja i digitalizacja w archiwach, t. 2, , seria Symposia Archivistica, red. R. Leśkiewicz i A. Żeglińska, Warszawa 2016, s. 125–132.
14. Świgoń M., Bariery informacyjne – podstawy teoretyczne i próba badań w środowisku naukowym, Warszawa 2006.

Dodatkowa

1. Bielińska M., Stan i zadania archiwów wobec aktualnych potrzeb nauki historycznej, „Archeion", t. 26, 1956, s. 3–17.
2. Buzdygan D., Różycka M., Sobielga J., Tomczak E., Badanie potrzeb użytkowników w bibliotekach akademickich z wykorzystaniem programu LIBRA. Raport z badań [on-line] http://eprints.rclis.org/8078/1/badanie_uzytkownikow.pdf
3. Cisek S., Metodologia badań użytkowników informacji XXI wieku w świetle anglojęzycznej literatury przedmiotu, „PTINT. Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej", t. 17, 2009, nr 4, s. 3–11.
4. Dobrowolski Z., W poszukiwaniu modelu zachowań informacyjnych Cyfrowego Pokolenia, [w:] Miscellanea InformatologicaVarsociensia Vol. V. Społeczeństwo i sieć informacyjna. Problemy i technolog, red. B. Sosińska-Kalata i E. Chuchro, Warszawa 2012, s. 13–40.
5. Hejnosz W., Jeszcze o archiwach, bibliotekach i ich publicznej użyteczności naukowej, „Archeion", t. 16, 1938–1939, s. 85–94.
6. Kołakowska J., Badanie potrzeb użytkowników biblioteki, https://docplayer.pl/19382065-Badanie-potrzeb-uzytkownikow-biblioteki.html
7. Paleczna D., Interfejsy bibliotecznych narzędzi wyszukiwawczych dla użytkowników końcowych, [w:] LaTel. Z badań nad wykorzystaniem technologii informacyjnych w bibliologii i informatologii, red. G. Gmiterek, M. Ochmański, M. Roszkowski, Warszawa 2015, s. 67–79.
8. Pośnik A., Badanie potrzeb użytkowników bibliotek akademickich na przykładzie Biblioteki Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, http://www.ebib.pl/publikacje/matkonf/torun/posnik.php
9. Strzelczyk E., Jak nas oceniają użytkownicy? Badanie satysfakcji użytkowników bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego Politechniki Warszawskiej, „Przegląd Biblioteczny", 2016, z. 3, s. 407–424.
10. Świgoń M., Bariery informacyjne – wyniki badań wśród studentów bibliotekoznawstwa i innych kierunków studiów, „PTINT. Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej", 2007, nr 3-4, s. 3–12.
11. Świgoń M., Bariery informacyjne w opinii studentów – wyniki badań, PTINT. Praktyka i Teoria Informacji Naukowej i Technicznej, 2008, nr 3, s. 31–35.
12. Weryho M., Zmitrowicz M., Google czy bibliotekarz? Potrzeby i oczekiwania użytkowników Internetu w Bibliotece Głównej UKW w Bydgoszczy, https://repozytorium.ukw.edu.pl/handle/item/137
13. Wilk G., Czytelnik w bibliotece akademickiej XXI wieku – gość? klient? użytkownik?, [w:] Budowanie relacji z klientem biblioteki, red. J. Przybysz, P. Pioterek, M. Nowak, Poznań 2014, s. 51–62.
14. Wolańska A., Zachowania informacyjne użytkownika w e-bibliotecznym ekosystemie. Szanse, zagrożenia, a może zupełnie nowy horyzont?[w:] I Kongres Bibliotek Szkół Wyższych, Łódź, 12-14 czerwca 2019. Stowarzyszenie EBIB, red. I. Sójkowska i L.Derfert-Wolf, 2019, https://www.researchgate.net/publication/337758085_Zachowania_informacyjne_uzytkownika_w_e-bibliotecznym_ekosystemie_Szanse_zagrozenia_a_moze_zupelnie_nowy_horyzont

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	**Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć**

Ćwiczenia laboratoryjne	30
Pozostałe godziny w kontakcie	15
Studiowanie literatury	15
Przygotowanie projektu	15
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 75
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut